

роботи, так і процесу наукової роботи та суспільної діяльності студентів. Самостійність послідовно виявляється у визначенні мети, шляху, у виборі засобів, у виконанні діяльності, у контролі та оцінці результату.

Важливою умовою при організації науково-дослідницької роботи є також готовність студентів до її виконання, що передбачає наявність у них необхідних знань, дослідницьких умінь, розвиток мотивації та індивідуальних дослідницьких можливостей. Готовність студентів до дослідницької роботи – це складова частина творчості, аспект професійної підготовки фахівця до конкретного виду діяльності, професійна якість випускника університету. Готовність до дослідницької діяльності визначається як цілісна властивість особистості, оскільки "вона проявляється у людини при будь-якій діяльності, коли вона не має точної інструкції, але сама повинна вирішувати, як її вчинити" [3, с.19].

Взагалі, зближення навчання з наукою, прагнення до комплексного, міждисциплінарного підходу до вирішення поставлених задач, пошук нових, оптимальних форм, серед яких усе більшого значення набувають регіональні комплексні об'єднання навчальних, наукових та виробничих організацій є загальною тенденцією в розвинених країнах. Таким чином, однією з визначальних тенденцій системи зарубіжної вищої освіти на сучасному етапі є тісний зв'язок та співпраця університетів з промисловістю. Академічний сектор завжди очікував від промисловості емоційного ринку праці для своїх випускників та фінансової підтримки своїм індивідуальним дослідженням. Промисловості ж завжди потрібні були добре підготовлені фахівці, нові ідеї для стимулювання інновацій та нововведень.

Внесок науково-дослідницької роботи студентів у співпрацю університетів з промисловістю базується, як правило, на принципі міждисциплінарності та передбачає більш тісний зв'язок навчання студентів з відповідними секторами виробництва.

Принцип міждисциплінарності створює нову основу для організації наукової діяльності студентів. Для нього характерне прагнення органічно об'єднати різноманітні галузі знань на основі підсилення значущості певних фундаментальних дисциплін. Здійснення цього інтеграційного процесу призводить до зникнення міждисциплінарних бар'єрів, що відображається при вирішенні комплексних задач у різноманітних формах науково-дослідницької роботи студентів. Міждисциплінарний підхід до навчання студентів спрямований на:

- виховання в студентів широту поглядів;
- нестандартність мислення;
- здібність вирішувати загальні проблеми на перетині різноманітних наукових галузей;
- виявлення взаємозв'язку фундаментальних досліджень, технологій та потреб виробництва.

Організоване за таким принципом навчання потребує розвитку в студентів міждисциплінарного мислення, а, на сучасному етапі розвитку освіти "кожну навчальну концепцію потрібно розглядати з огляду на те, як вона спонукає в методологічному та теоретичному відношенні студентів, майбутніх учених та дослідників до міждисциплінарного мислення та праці" [4, с. 297].

Таким чином, можна стверджувати, що науково-дослідницька робота майбутніх фахівців може лише в тому разі виконати покладену на неї задачу, якщо в її організації та здійсненні буде дотриманий ряд вимог:

- вона ведеться з урахуванням майбутнього фаху студента;
- має цілеспрямований характер на пошук, обґрунтування власної позиції;
- залучені до роботи студенти усвідомлюють значущість свого дослідження для власного становлення як майбутнього фахівця;
- розроблена і використовується система різноманітних форм і методів науково-дослідницької роботи;
- розроблена система стимулювання роботи студентів-дослідників та їх наукових керівників.

На думку зарубіжних учених, організації наукової діяльності студентів сприяє концепція, яка включає в систему зростаючих вимог, зокрема:

- цілеспрямоване заохочення інноваційних ініціатив;
- підсилення принципу міждисциплінарності (на протипагу високому ступеню спеціалізації);
- взаємозв'язок базових та спеціальних дисциплін;
- координація програм наукових намірів тощо [5: 10-11].

Отже, науково-дослідницька робота студентів виступає засобом підвищення якості підготовки і виховання фахівців з вищою освітою, здатних творчо застосовувати в практичній діяльності новітні досягнення науково-технічного і культурного прогресу. Необхідність підвищувати значущість наукової підготовки мотивує перш за все тим, що в процесі її студенти оволодівають методологією науки та навичками проблемного аналізу, умінням самостійно працювати та застосовувати свої знання в різноманітних галузях, що є необхідним для сучасного кваліфікованого спеціаліста. Функціонування системи науково-дослідницької роботи студентів в університеті повинно бути не самоціллю, а слугувати формуванню та розвитку студентів як творчих особистостей, здатних обґрунтовано та ефективно вирішувати задачі, які виникають перед ними. Діяльність університетів з розкриття та становлення потенційних особистісних здібностей студентів, їхніх творчих можливостей повинна стати провідною в системі навчання та виховання. При цьому адаптація системи науково-дослідницької роботи студентів до сучасних умов, стимулювання її учасників повинні базуватися не лише на розробці нових шляхів та методів удосконалення системи, що, безумовно, важливо, але й на використанні багаторічного позитивного вітчизняного досвіду підготовки спеціалістів та аналогічного досвіду зарубіжних країн. А поглиблення інтеграції вищої освіти, науки та виробництва – задача дійсно глобального масштабу. Її реалізація, без сумніву, сприятиме прогресивному розвитку як самої освіти, так і інших сфер суспільного життя.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Навроцький О. І.* Вища школа України в умовах трансформації суспільства / Навроцький О. І. – Х.: Основа, 2000. – 240с.
2. *Вавилова Л.С.* Формирование культурно-национальной ориентации студентов в педагогическом процессе: дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Вавилова Л. С. – Красноярск, 1998. – 227с.
3. *Капица П.Л.* Некоторые принципы творческого воспитания и образования / П.Л. Капица // Вопросы философии. – 1980. – №2. – С.17-21.
4. *Wilhelmi B.* Zur Entwicklung der interdisziplinären Arbeit in Ausbildung und Forschung // Das Hochschulwesen. – 1985. – S.297-299.
5. *Berichte zur Bildungspolitik 1984/85 des Instituts der deutschen Wirtschaft / Göbel U., Schlafke W.* – Köln: Deutscher Institutsverlag, 1984. – 72S.

Подано до редакції 16.06.10

РЕЗЮМЕ

Тенденції до співробітництва в галузі освіти і науки, формування єдиного освітнього простору, вирішення проблеми мобільності студентів і фахівців є одними з провідних за сучасних реалій. Зарубіжний досвід засвідчує, що для сучасної освіти велике значення має єдність наукової та навчальної підготовки студентів засобами залучення їх до науково-дослідницької роботи, однак, формування в студентів здатності включатися в процеси розвитку науки нині декларуються як мета, і не виділяються в дидактичні та організаційні проблеми, вирішення яких спрямоване на її досягнення.

Ключові слова: вища освіта, інтернаціоналізація, міждисциплінарність, мобільність, наукова діяльність, науково-дослідницька робота, особистість, самонавчання, самореалізація.

Т.П. Голубь

ОРГАНИЗАЦИЯ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ РАБОТЫ СТУДЕНТОВ В РЕАЛИЯХ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗАЦИИ ОБРАЗОВАНИЯ

РЕЗЮМЕ

Тенденции к сотрудничеству в области образования и науки, формирование единого образовательного пространства, решение проблем мобильности студентов и специалистов являются одними из основных в наше время. Зарубежный опыт подтверждает, что для современного образования важно единство научной и учебной подготовки студентов путем привлечения их к научно-исследовательской работе, но, формирование у студентов способности включаться в процессы развития науки сейчас декларируются в качестве цели, и не выделяются в дидактические и организационные проблемы.

Ключевые слова: высшее образование, интернационализация, личность, междисциплинарность, мобильность, научная деятельность, научно-исследовательская работа, самообразование, самореализация.

T.P. Holub

ORGANIZATION OF STUDENTS' SCIENTIFIC WORK IN TERMS OF INTERNATIONAL EDUCATION

SUMMARY

Collaboration of science and education, formation of common educational space, solving problem of students' and specialists' mobility are among the main tendencies of the present. Foreign experience affirms that integrity of scientific and educational training of students through involving them in research activities is very important for modern education. However forming students' ability of getting involved in science development is just proclaimed as an aim and is not assigned as didactic and organizational issues whose solution is aimed at its achievement.

Keywords: higher education, internationalization, interdisciplinarity, mobility, scientific activity, scientific research, personality, self-education, self-realization.
